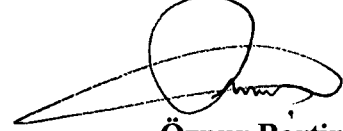

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

Hakkâri İlimiz Derecik İlçesi'ne bağlı Samanlı (Mavan) Köyü'nün Aydınlık (Bazgira) Mezrası, yaklaşık 15 haneden oluşan dağlık bir kırsal yerleşimdir. Mezra yurttaşları uzun süredir temel kamu hizmetlerine erişememekte; özellikle yol, içme suyu, altyapı, sağlık ve eğitim olanaklarına ulaşım gibi en temel gereksinimler bakımından ciddi mağduriyet yaşamaktadır.

Mezraya ulaşımı sağlayan yaklaşık 4 kilometrelik yolun büyük bölümü hâlâ toprak (kil) zemindedir. Mevsimsel yağışlarda çamura dönüşen yol, ulaşımı ciddi biçimde kısıtlamakta, çoğu zaman tamamen kesintiye uğratmaktadır. Kış aylarında kar nedeniyle mezra ile köy merkezi arasındaki ulaşım günlerce aksamakta, yurttaşlar kamu hizmetlerine erişememektedir.

Aydınlık (Bazgira) Mezrası'nda içme suyu hattı bulunmamakta, yurttaşlar kendi açtıkları kuyularla su temin etmektedir. Ancak açılan kuyuların önemli kısmı kuruma riski taşımakta; haneler düzenli, sağlıklı ve sürdürülebilir suya erişim sağlayamamaktadır. İçme suyunun kesintisiz ve güvenli erişimi Anayasa, ulusal mevzuat ve uluslararası insan hakları normları gereği sosyal devletin temel yükümlülüğüdür.

Türkiye'de köy ve mezra altyapılarının güçlendirilmesi için yürütülen KÖYDES Projesi, kırsal alanlara içme suyu, yol, kanalizasyon ve temel altyapı hizmetleri götürmeyi hedeflemektedir. Proje için her yıl önemli bütçeler ayrılmasına rağmen, Hakkari'nin birçok mezrasında olduğu gibi Aydınlık (Bazgira) Mezrası'nda da yol ve su altyapısına ilişkin somut bir ilerleme sağlanamamıştır. Merkezi hükümet ile yerel idareler arasındaki koordinasyon eksikliği, bürokratik gecikmeler, kaynak dağılımındaki adaletsizlikler ve kırsal alanlara eşit hizmet sunulamaması bu durumu daha da derinleştirmektedir.

Hakkari'nin coğrafi koşulları ve mezra sayısının çok olması, planlama ve yatırım süreçlerinde özel bir yaklaşım gerektirmektedir. Buna karşın, mezraların önemli bir kısmı hâlâ temel altyapı yoksunluğu ile karşı karşıyadır. Bu gerçeklik, bölgesel eşitsizliği derinleştirmekte, yurttaşların devletten aldığı hizmette adalet ilkesinin zedelenmesine yol açmaktadır. Aydınlık (Bazgira) Mezrası'nın yaşadığı sorunlar münferit değildir; Hakkari'nin birçok köy ve mezrasında benzer tablo vardır. Bu durum hem kamu kaynaklarının kullanımına hem de kırsal kalkınma politikalarının etkinliğine dair kapsamlı bir denetimi gerekli kılmaktadır. Bu nedenle, mezrada yaşayan yurttaşların temel hizmetlere erişimini sağlamak, kamu yönetimi açısından gecikmiş bir yükümlülüğün yerine getirilmesine katkı sunacak; ayrıca bölgede yaşayan yurttaşların yaşam kalitesini yükseltecektir.

Bu bağlamda;

1. Hakkâri ili genelinde, Aydınlık (Bazgira) mezrasında olduğu gibi yol, su, sulama altyapısı veya temel kamu hizmetlerinin eksikliği nedeniyle tarımsal üretimi sekteye uğrayan kaç köy ve mezra bulunmaktadır? Bu yerleşimlere ilişkin güncel bir envanter çalışması yapılmış mıdır?
2. Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı kapsamında Samanlı (Mavan) Köyü ve Aydınlık (Bazgira) Mezrası için yapılmış bir başvuru bulunmakta mıdır? Varsa başvuruların sonuçları, uygun bulunmama gerekçeleri veya uygulama aşamalarına dair güncel durum nedir?
3. Aydınlık (Bazgira) Mezrası'nda yaşanan içme suyu yetersizliğinin tarım ve hayvancılık faaliyetlerine doğrudan etkisine ilişkin Bakanlığınızca hazırlanmış teknik rapor, saha incelemesi veya ihtiyaç analizi mevcut mudur?
4. Mezrada içme suyu sorununun giderilmesi amacıyla taşınabilir su depoları, geçici isale hatları, kaynak iyileştirmesi, yeraltı suyu etütleri veya sondaj çalışmaları için herhangi bir planlama yapılmış mıdır? Yapıldıysa hangi aşamada mıdır?
5. Mezranın mevcut içme suyu kaynaklarının sürdürülebilirliği konusunda Bakanlığınızın teknik değerlendirmeleri nelerdir? Kaynakların kuruma riskine ilişkin veri toplanmış, ölçüm yapılmış veya erken uyarı değerlendirmesi gerçekleştirilmiş midir?
6. Kırsal yerleşimlerde su güvenliğine, üretim kapasitesinin korunmasına ve iklim koşullarına uyumlanmaya dönük ulusal stratejiler kapsamında Aydınlık (Bazgira) Mezrası için somut, takvime bağlanmış bir uygulama adımı planlanmakta mıdır? Varsa kapsamı nedir?
7. Derecik ilçesi kırsalında tarımsal üretimi etkileyen altyapı eksikliklerinin giderilmesi için Bakanlığınızın diğer kamu kurumlarıyla (İl Özel İdaresi, DSİ, yerel yönetimler) ortak yürüttüğü bir koordinasyon programı bulunmakta mıdır? Varsa Aydınlık mezrası bu programlara dâhil midir?